

Theodor-Cristian POPESCU

„E IMPORTANT SĂ DESCOPERIM UN ANUMIT TIP DE VIZIUNE ASUPRA LUMII”

Maria Sârbu: *Tipul de atelier de lucru intitulat „Stress” pe care ți l-ai imaginat, coordonându-l în cadrul Festivalului central și est-european de spectacol alternativ în spațiu neconvențional de la Bistrița, a fost o noutate în practica tinerilor creatori de la noi. Când s-a născut ideea unui astfel de atelier?*

Theodor-Cristian Popescu: *Ideea s-a născut ca urmare a atelierului de dramaturgie con-*

temporană pe care l-am organizat la Slobozia, la Festivalul Tânărului Regizor, pe șapte texte necunoscute participanților. Atunci am încercat să descifrăm șapte posibile tendințe în teatrul contemporan ce vin din scriitură. După acel atelier, tineri regizori și actori au făcut un fel de petiție către Centrul Internațional pentru Artă Contemporană – București, rugându-l pe Mihai Iancu, directorului Festivalului „altFest”, să dezvolte un tip de atelier ce ar acoperi o posibilă zonă nepracțicată în școală. Astfel, am fost invitat la Festivalul de la Bistrița ca să-mi imaginez încă un tip de atelier. Atelierul „Stress” a fost ca un test pentru capacitatea de reacție la niște spații, texte și la oameni pe care ei nu-i cunosc. Mai bine spus, cinci tineri regizori selecționați de mine au tras la sorți câte un fragment din texte românești contemporane (niciodată jucate), un spațiu din Bistrița pe care nu-l cunoșteau și numărul respectiv de actori, aleși din toate școlile de teatru din țară, astfel încât să se trezească în fața unui text necunoscut, al unui spațiu nou și al unor oameni veniți din formații complet diferite și să vedem în ce măsură, timp de trei zile, reușesc să se lase inspirați de această varietate, să reacționeze într-un mod creator la ea, într-un interval foarte scurt (doar 20 de minute). Acest tip de atelier mi-a venit, totuși, de la o întâlnire pe care am avut-o cu un regizor nordamerican, Peter Sellars, în cadrul Școlii europene de regie de la Leeds, din 1996. 22 de tineri regizori am discutat timp de 12 ore despre lumea în care trăim. Atunci mi-am dat seama cât de important este să descoperim toți un anumit tip de viziune asupra lumii și mai puțin metoda pe care o practică sau o descoperă fiecare. Eu, personal, nici nu am o metodă.

M.S.: *Te-ai temut de un eșec?*

T.C.P.: Da. La finalul celor trei zile putea să nu iasă nimic. Este și acesta un test. Eu am așteptat să fie multe certuri, scandaluri, imposibilități de comunicare, dar responsabilitatea a fost totală. Nu le-am impus măcar un program de lucru. Puteau să repete când doreau, singura obligație fiind ca înainte de ora 24:00 (sau 00:00) a fiecărei zile să-mi afișeze pe colțul unui panou orele la care repetau a doua zi.

M.S.: *Ce concluzii ai tras după vizionarea spectacolelor?*

T.C.P.: Fiecare participant a ajuns în acele trei zile la un rezultat mai mult sau mai puțin concludent. Dar important este, după părerea mea, că atelierul a reușit, pentru că nimeni nu s-a dat bătut, nimeni nu a intrat într-o criză de răsfăț artistic. Am avut senzația, chiar, că s-au creat niște mici nuclee independente ale unor oameni care și-ar mai dori să colaboreze, ceea ce din punctul meu de vedere reprezenta scopul atelierului. Rămâne de văzut dacă a existat *stress*-ul.

M.S.: *Care a fost rolul tău în atelier timp de trei zile?*

T.C.P.: Rolul meu? Tinerii credeau că îi las eu cât îi las, dar voi interveni foarte dur și, ca profesor, le voi schimba momentele. Le dădeam tot timpul senzația că sunt pe acolo și nu prea mă uit la ceea ce fac ei și că mă interesează dacă au găsit cheia, dacă funcționează spațiul, dacă toată lumea știe textul. În ziua de dinaintea prezentării n-am interferat artistic în nici un fel, le-am făcut numai niște observații de descongestionare a unor mici blocaje pe care le mai aveau. Am lăsat inspirația fiecăruia să vorbească.

M.S.: *Ai găsit ceva comun în cele cinci mici spectacole?*

T.C.P.: Mi s-a părut comună tendința, aproape generală, de a fugi de realism, de a evada. Inițial, mai mulți dintre cei implicați încercau ca în spațiul pe care l-au primit să-și importe sala de clasă. Ulterior spațiul și-a dovedit puterea, forțându-i să elimine lucrurile care veneau în contra lui. Cred că tuturor li s-a părut mai interesant să plonjeze într-un grotesc, într-un abstract, într-o zonă învecinată cu artele vizuale. Dar în ultima zi, unii dintre ei au revenit la coordonatele realiste.

M.S.: *Cum califici acest test?*

T.C.P.: Eu am testat. M-a interesat dacă, scoși dintr-un sistem academic și dintr-un tip de teatru, cinci tineri regizori pot funcționa ca niște mici conducători de trupe independente și au puterea de a-i capacita pe actorii adunați din toată țara să-i urmeze timp de câteva zile. Dacă acest lucru s-a întâmplat, indiferent de gustul de teatru pe care îl am eu, care, evident, a fost mai aproape de una sau două dintre bucăți decât de altele, atelierul din punctul meu de vedere a reușit. Scopul nu a fost să văd cinci spectacole asemănătoare cu tipul de teatru pe care îl fac, ci dimpotrivă. Am creat condiții pentru 27 de tineri ca să se manifeste timp de trei zile.

M.S.: *Dorești să continui acest atelier?*

T.C.P.: După atelierelor coordonate la Slobozia și Bistrița poate că aș face și altele, depinde în ce măsură va fi dorit un astfel de test sau atelier. Pentru că atelierelor mele niciodată nu propun exportul unei metode de a face teatru, ci deschid niște curiozități ale participanților și spre altceva decât s-au gândit ei. Depinde și de faptul cine va mai dori să finanțeze asemenea ateliere la festivaluri.

Eu am programat un seminar numit „Teatralitatea mileniului III”, pentru studenții anului III de la Regie îndeosebi, dar deschis și teatrologilor, și actorilor, tuturor celor care vor dori să participe, la care să se discute raportul dintre teatru și societatea contemporană, pornind, de exemplu, de la influența televiziunii și cinematografului.

Maria SĂRBU